

VARIETĂȚI DE TRANZIȚIE PROZODICĂ: DIFICULTĂȚI ȘI PROVOCĂRI METODOLOGICE. CAZUL SPANIOLEI DIN CANTABRIA¹

MIGUEL CUEVAS-ALONSO, CRISTINA BLEORȚU

Pentru María Jesús, prietena noastră

*Împenetrarea limbilor poate fi observată peste tot unde coexistă
limbi diferite, pe același teritoriu sau pe teritorii învecinate [...].*

(Sala 1997: 10)

I. INTRODUCERE

Felurile diferite pe care le poate lua curba melodică a unui enunț, nu numai în etape istorice distincte și la popoare diferite, ci chiar în aceeași perioadă și în aceeași comunitate lingvistică, adâncile și repetatele eforturi, precum și ecourile abia perceptibile ale unor studii intonaționale veșnic periclitate și cu o naștere destul de anevoioasă, se pot întrezări în spatele a multe investigații prozodice care par a ridica numeroase semne de întrebare și ale diferitelor inițiative teoretice de toate felurile care au luat naștere în ultimii ani în spațiul hispanic și care i-au făcut pe marii savanți ai lingvisticii să împingă în chip decisiv ultimele lor cercetări în această prioritară direcție.

Sub înrâurirea acestor demersuri și demonstrații din sfera prozodiei este și sensul cercetării inițiate de către Grupul de Fonetice și Fonologie de la Universitatea din Oviedo care se ocupă cu studiul fonetic, fonologic și sociolingvistic al intonației varietăților geoprozodice din Cantabria. Această cercetare s-a încheiat, ca replică a curenților unor studii sistematice pentru această zonă, deschizând calea cercetărilor prozodice pentru zona în discuție. Această investigație constituie, poate, cea mai importantă contribuție pentru studiul intonației din Cantabria.

---

¹ Această cercetare (ref. FFI2010-15802) s-a realizat în cadrul proiectului finanțat de Ministerio de Economía y Competitividad, Spania.

În timpul din urmă sunt tot mai numeroși lingviștii care s-au ocupat de studiul intonației spaniole pornind de la principiile metodologice formulate în cadrul unui proiect internațional. Acest grup se detașează de aceștia pentru că nu a pornit de la adoptarea unei unice metodologii, chiar dacă aceasta era strălucit reprezentată în spațiul hispanic, ci scopul studiului l-a determinat să apeleze la diverse tipuri de metodologie, folosite cu consecvență, făcând o selecție în funcție de natura și importanța tehnicilor de lucru. Astfel, activitatea acestui grup este susținută, în principal, de o seamă de rezultate care aduc date importante despre intonația din Cantabria, obținute în cadrul a două proiecte internaționale: *Atlas Multimédia Prosodique de l'Espace Roman* (AMPER-Universitatea din Grenoble) și *Interactive Atlas of Romance Intonation* (ICREA-Universitatea Pompeu Fabra), date care contribuie la o mai bună cunoaștere a problemelor luate în discuție.

Bazându-se pe metodologia AMPER, acest grup de cercetare studiază vorbirea controlată, semispontană și liberă, subiecții fiind selectați, în principal, în funcție de trei variabile sociale (sex, nivel de studii și vârstă). Concomitent, cu această metodologie, echipa de specialiști de la Oviedo, fiind conștientă de neajunsurile acestei metodologii și-a propus, drept completare, studiul fonologic și etichetarea dată de modelul bazat pe secvențe de tonuri asupra conturului F0, implementat de sistemul de adnotare ToBI (*Tones and Break Indices*) din cadrul proiectului *Interactive Atlas of Romance Intonation*. Acest demers are ca finalitate studiul tipologiei prozodiei din Cantabria în contrast cu diferite varietăți peninsulare și romanice, astfel încât să fie prezentat inventarul tuturor modelelor intonaționale din această zonă.

În aceeași ordine de idei, trebuie atrasă atenția asupra faptului că această metodologie facilitează un tip de cercetare care se poate extinde asupra altor domenii lingvistice, favorizând cercetarea comparativă cu rezultatele obținute în cazul altor modele prozodice romanice și, în special, cu cele ale altor varietăți peninsulare și hispano-americane.

De aici abordarea intonației din diferite perspective, fiind relaționată cu diverse contexte semantico-pragmatice pentru a putea surprinde variația diastratică și diafazică a graiurilor din Cantabria. În sfârșit, specialiștii din acest grup studiază simultan relațiile dintre accentul lexical și aliniamentul tonal și fenomenele care pot să se producă în acest caz și care pot afecta curba melodică.

II. OBIECTIVE

În ceea ce privește studiile referitoare la Cantabria, consemnate în lucrările de dialectologie, realizate până în prezent, părerile sunt împărțite când este vorba despre acest dialect. O evaluare generală a acestui dialect ne-a permis cercetătorilor din acest grup să manifestăm o preferință evidentă pentru teza conform căreia dialectul cantabric nu are o structură unitară (López-Bobo și Cuevas-Alonso 2010, Cuevas-Alonso și López-Bobo 2011), aspect care s-ar datora, în primul rând,

influențelor asturice din partea de vest, basce din est și castiliene din sud. În plus, se știe că intonația unei varietăți lingvistice poate fi afectată de contactul cu alte limbi „care poate fi stimulat sau, dimpotrivă, frânat de o serie de factori” (Sala 1997: 30) provocând modificări care pot influența normele de realizare ale intonației sistemului respectiv. Cercetarea noastră presupune ca premisă evidențierea particularităților acestui dialect, astfel încât, ulterior, să admitem existența unui *continuum* dialectal care se extinde din est până în vest.

Dificultăți considerabile în cercetarea intonației din această zonă sunt diversitatea zonală (v. Fig. 1) și, în consecință cea lingvistică, diferențele sociolingvistice și dialectale, precum și lipsa unor studii care să consemneze aspectele prozodice specifice acestei zone. Facem această remarcă în condițiile în care, în cadrul preocupărilor actuale de specialitate, au existat câteva studii (Puebla Gutiérrez 2001, 2002, 2004, 2005), dar care nu au ajuns la rezultate spectaculoase, cercetările asupra intonației spaniolei din Cantabria fiind încă în fază de început. Aceste diferențe se impun a fi nuanțate în cadrul unui astfel de studiu, reprezentând, în egală măsură, și argumentul principal pentru a ne propune formularea unor serii de obiective demne de o sistematică cercetare putând trece în revistă diverse aspecte și probleme specifice intonației cantabrice care au rămas nestudiate profund până la începerea activității grupului nostru:

1. Descrierea aspectelor temporale, a intensității și a structurii intonaționale ale diferitelor varietăți prozodice din Cantabria.
2. Stabilirea fonologiei acestor tipare intonaționale, care să acopere toate zonele și să completeze descrierea graiurilor cantabrice, propunându-ne să ilustrăm, în special, modelele intonaționale care se văd afectate de influența dialectului asturic-leonez, limbii basce etc. În această situație de contact se consideră că unul dintre cele două idiomuri ocupă o poziție dominantă (Sala 1997), ceea ce contribuie la a îi conferi intonației din zona în discuție un statut aparte.
3. Compararea acestor modele cu alte varietăți peninsulare.
4. Descrierea cât mai detaliată ale aspectelor fonetice caracteristice prozodiei din Cantabria. Cercetarea se bazează pe un corpus format dintr-o serie de exemple cuprinzând patru puncte de anchetă: Cantabria nord-vestică, occidentală, sud-orientală și zona litorală estică.
5. Pornind de la tiparele prozodice și de la condițiile în care se realizează aliniamentul tonal, compararea acestor rezultate cu alte varietăți peninsulare.
6. Stabilirea mecanismelor combinatorii ale relațiilor micro- și macro-prozodice, care pot fi convergente ori divergente, încercând să aducem o contribuție la rezolvarea acestei probleme.

Figura 1. Zonele analizate

În lumina acestor considerente, aceste obiective sunt, fără îndoială, relevante pentru definirea intonației din Cantabria.

III. METODOLOGIE

III.1. METODOLOGIA AMPER²

Pentru cercetarea tipologiei intonaționale cantabrice, *Grupul de Fonetică și Fonologie* de la Universitatea din Oviedo a realizat anchete prozodice – luând în considerare directivele proiectului internațional AMPER. Materialul utilizat constă din diferite corpusuri: *un corpus fix*, care este alcătuit din 63 de enunțuri construite *ad-hoc* (v. Fig. 3), structurate în funcție de o serie de criterii sintactice, fonetice și prozodice, *un corpus semispontan (Map-Task)* și *conversații libere*.

Seturile de enunțuri care alcătuiesc corpusul *ad-hoc* prezintă structura sintactică subiect-verb-obiect (SVO), în care subiectul sau obiectul pot primi determinante adjectivale care, în cazul obiectului, sunt însoțite de prepoziții (vezi Tabelul 1). Aceste enunțuri sunt echilibrate din punctul de vedere al numărului de silabe, prezentând toate cele trei modele accentuale (cuvinte oxitone, paroxitone și proparoxitone) și sunt realizate atât în modalitatea declarativă, cât și interogativă. Fiecare enunț trebuie să fie repetat de trei ori de către fiecare subiect (63 enunțuri × 3 repetiții × 2 modalități = 378).

² http://stel.ub.edu/labfon/amper/cast/index_internacional.html

Tabelul 1. *Seturi de enunțuri*

SVO	
El saxofón se toca con obsesión [Cântă la saxofon cu obsesie]	La guitarra se toca con pánico [Cântă la chitară cu panică]
El saxofón se toca con paciencia [Cântă la saxofon cu răbdare]	La cítara se toca con obsesión [Cântă la citolă cu obsesie]
El saxofón se toca con pánico [Cântă la saxofon cu panică]	La cítara se toca con paciencia [Cântă la citolă cu răbdare]
La guitarra se toca con obsesión [Cântă la chitară cu obsesie]	La cítara se toca con pánico [Cântă la citolă cu panică]
La guitarra se toca con paciencia [Cântă la chitară cu răbdare]	

Tabelul 2. *Corpusul ad-hoc*

S+ determinant adjectival+V+O	S+ V+ O + prep+ determinant adjectival
El saxofón español se toca con obsesión [Cântă la saxofonul spaniol cu obsesie]	El saxofón se toca con obsesión y con amor [Cântă la saxofon cu obsesie și cu dragoste]
El saxofón español se toca con paciencia [Cântă la saxofonul spaniol cu răbdare]	El saxofón se toca con obsesión finita [Cântă la saxofon cu obsesie finită]
El saxofón español se toca con pánico [Cântă la saxofonul spaniol cu panică]	El saxofón se toca con obsesión práctica [Cântă la saxofon cu obsesie practică]
El saxofón italiano se toca con obsesión [Cântă la saxofonul italian cu obsesie]	El saxofón se toca con paciencia y con amor [Cântă la saxofon cu răbdare și cu dragoste]
El saxofón italiano se toca con paciencia [Cântă la saxofonul italian cu răbdare]	El saxofón se toca con paciencia finita [Cântă la saxofon cu răbdare finită]
El saxofón italiano se toca con pánico [Cântă la saxofonul italian cu panică]	El saxofón se toca con paciencia práctica [Cântă la saxofon cu răbdare practică]
El saxofón clásico se toca con obsesión [Cântă la saxofonul clasic cu obsesie]	El saxofón se toca con pánico y con amor [Cântă la saxofon cu panică și cu dragoste]
El saxofón clásico se toca con paciencia [Cântă la saxofonul clasic cu răbdare]	El saxofón se toca con pánico finito [Cântă la saxofon cu panică finită]
El saxofón clásico se toca con pánico [Cântă la saxofonul clasic cu panică]	El saxofón se toca con pánico práctico [Cântă la saxofon cu panică practică]
La guitarra magrebí se toca con obsesión [Cântă la chitara din Maghreb cu obsesie]	La guitarra se toca con obsesión y con amor [Cântă la chitară cu obsesie și cu dragoste]
La guitarra magrebí se toca con paciencia [Cântă la chitara din Maghreb cu răbdare]	La guitarra se toca con obsesión finita [Cântă la chitară cu obsesie finită]
La guitarra magrebí se toca con pánico [Cântă la chitara din Maghreb cu panică]	La guitarra se toca con obsesión práctica [Cântă la chitară cu obsesie practică]
La guitarra española se toca con obsesión [Cântă la chitara spaniolă cu obsesie]	La guitarra se toca con paciencia y con amor [Cântă la chitară cu răbdare și cu dragoste]
La guitarra española se toca con paciencia [Cântă la chitara spaniolă cu răbdare]	La guitarra se toca con paciencia finita [Cântă la chitară cu panică practică]
La guitarra española se toca con pánico [Cântă la chitara spaniolă cu panică]	La guitarra se toca con paciencia práctica [Cântă la chitară cu răbdare practică]
La guitarra clásica se toca con obsesión [Cântă la chitara clasică cu obsesie]	La guitarra se toca con pánico y con amor [Cântă la chitară cu panică și cu dragoste]
La guitarra clásica se toca con paciencia [Cântă la chitara clasică cu răbdare]	La guitarra se toca con pánico finito [Cântă la chitară cu panică finită]
La guitarra clásica se toca con pánico [Cântă la chitara clasică cu panică]	La guitarra se toca con pánico práctico [Cântă la chitară cu panică practică]
La cítara magrebí se toca con obsesión	La cítara se toca con obsesión y con amor

[Cântă la citola din Maghreb cu obsesie] La citara magrebi se toca con paciencia [Cântă la citola din Maghreb cu răbdare] La citara magrebi se toca con pánico [Cântă la citola din Maghreb cu panică] La citara española se toca con obsesión [Cântă la citola spaniolă cu obsesie] La citara española se toca con paciencia [Cântă la citola spaniolă cu răbdare] La citara española se toca con pánico [Cântă la citola spaniolă cu panică] La citara clásica se toca con obsesión [Cântă la citola clasică cu obsesie] La citara clásica se toca con paciencia [Cântă la citola clasică cu răbdare] La citara clásica se toca con pánico [Cântă la citola clasică cu panică]	[Cântă la citolă cu panică și cu dragoste] La citara se toca con obsesión finita [Cântă la citolă cu obsesie finită] La citara se toca con obsesión práctica [Cântă la citolă cu obsesie practică] La citara se toca con paciencia y con amor [Cântă la citolă cu răbdare și cu dragoste] La citara se toca con paciencia finita [Cântă la citolă cu răbdare finită] La citara se toca con paciencia práctica finita [Cântă la citolă cu răbdare practică] La citara se toca con pánico y con amor [Cântă la citolă cu panică și cu dragoste] La citara se toca con pánico finito [Cântă la citolă cu panică finită] La citara se toca con pánico práctico [Cântă la citolă cu panică practică]
--	---

Cu ajutorul corpusului semispontan (*Map-task*) (vezi Fig. 2), subiectul trebuie să-și imagineze un loc, deplasându-se pe o hartă, și să descrie drumul pe care îl parcurge, întrebările fiindu-i puse de către interlocutor. Prin acest exercițiu se urmărește folosirea unor denumiri de locuri care îndeplinesc anumite criterii fonetice. Stimularea dialogului se face prin întrebările pe care le adresează anchetatorul.

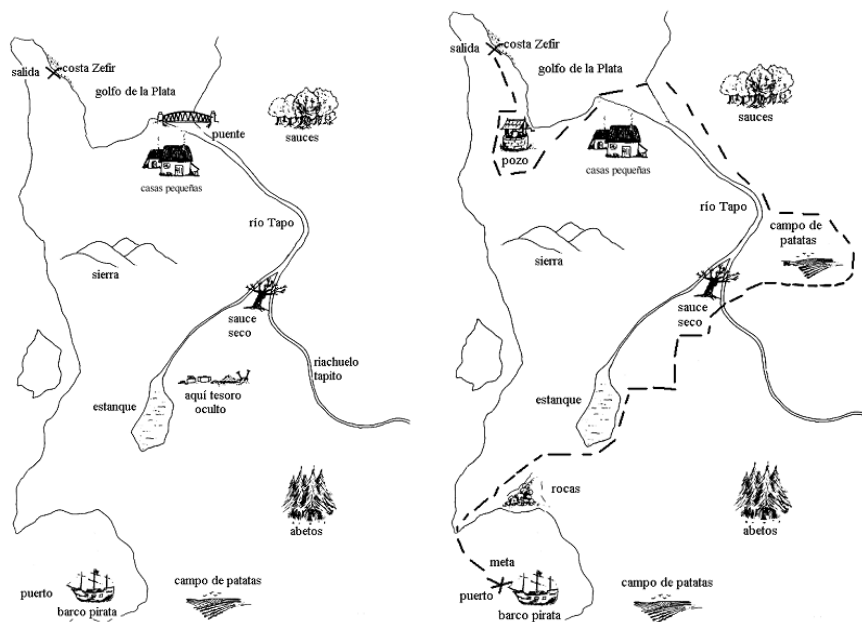

Figura 2. *Map-task*

Pentru ca intonația să fie reprezentată relevant, în metodologia AMPER s-a introdus un *corpus spontan* care include conversații libere, produse în condiții cu totul naturale. Pe baza unui context, subiectul anchetat trebuie să adreseze întrebări și să facă afirmații (vezi Tabelul 3). Un asemenea corpus este, desigur, semnificativ pentru studiul prozodiei și nu poate fi neglijat.

Tabelul 3. *Corpusul spontan dintr-o anchetă realizată în Santiurde Toranzo*

EXEMPLU DE CONTEXTE FOLOSITE ÎN ANCHETA DIN SANTIURDE TORANZO	RĂSPUNSUL SUBIECTULUI
Sales por la mañana a comprar muy temprano y te encuentras con un vecino. Lo saludas. Te encuentras con él a la puerta de tu casa. Se llama Pepe ¿Qué le dices? [Dimineața, foarte devreme te duci să faci cumpărături. Te întâlnești cu un vecin. Îl saluți. Te întâlnești cu el la ușa casei tale. Ce îi zici?]	Pues... ¡Buenos días, Pepe! Has madrugado hoy. ¡Qué bueno hace hoy! Vamos a tener calor. ¿Vas a las vacas? Y, bueno, pues nada, yo voy a arreglar mis gallinas para irme a trabajar y ya a seguir el día y tal... ¡Venga, hasta luego, Pepe! [Deci... Bună ziua, Pepe! Te-ai trezit foarte devreme azi. Azi va fi o zi frumoasă. Mergi la vaci? Eu merg să le dau de mâncare găinilor, iar după aceea merg la serviciu pentru a continua cu rutina zilnică. La revedere, Pepe.]
Ahora te das cuenta de que no llevas reloj. Pregúntale qué hora es [Îți dai seama că ai uitat ceasul. Întreabă-l cât este ceasul.] Dice que son las 9 y media. Dile que es muy tarde, que te vas corriendo. [Spune că este 9.30. Spune-i că este foarte târziu, că trebuie să pleci zburând.]	Pepe, que no tengo reloj. ¿Me dices qué hora es? [Pepe, n-am ceas. Îmi spui cât este ceasul.] [¡Uf, es tardísimo! Me marchó.] [Doamne, este foarte târziu. Plec.]
Bajas caminando porque te quieres acercar hasta el banco y te encuentras con una vecina. Salúdale. [Îți continui drumul pentru că vrei să mergi la bancă. Te întâlnești cu o vecină. Salut-o.]	¡Buenos días, Manoli! ¿Qué tal? [Bună dimineața, Manoli. Ce faci?]
Te dice que está muy bien. Cuéntale a dónde vas. [Îți spune că foarte bine. Povestește-i unde mergi.]	Pues, mira voy hasta el banco para hacer unas gestiones y voy muy pillada de tiempo y, vamos, que me voy. ¡Hasta luego! [Păi merg până la bancă pentru niște gestiuni și nu prea am timp. Trebuie să fug. La revedere.]
Te pregunta y te dice... si has visto a Cristina. [Te întreabă și îți zice... dacă ai văzut-o pe Cristina] Sí, te pide el número de teléfono. [Da, îți cere numărul de telefon.] Te da las gracias. [Îți mulțumește]	Pues, no, hoy no la he visto. Pero, vamos, si quieres, tengo su teléfono y la puedo decir algo si es que quieres decirle alguna cosa. [Păi, nu am văzut-o azi. Dar, dacă vrei, am numărul ei de telefon și pot să îi transmit ceva dacă vrei să-i spui ceva.] A ver [...] 653419565. [Uite [...] 653419565.] De nada, de nada, Manoli. Me voy. ¡Hasta luego! [Pentru nimic, pentru nimic, Manoli. Plec. La revedere.]

<p>Muy bien. Llegas al banco; entras al banco. Saludas. [Foarte bine. Ajungi la bancă. Intri. Salută.] Dice que buenos días. Te pregunta qué quieres. Dile que quieres... [Te salută. Te întreabă ce vrei. Spune-i că vrei...] Dile que te dé 500 €. [Spune-i să-ți dea 500 €.]</p>	<p>¡Hola, María Jesús! Buenos días. [Bună, María Jesús. Bună.] Pues mira vengo a hacer... yo que sé, a sacar dinero y tal... [Păi vin să..., să zicem că vin să scot bani și...] Pues dame 500 €... Por favor, ¿me das 500 €? [Dă-mi 500 € [...]. Poți să-mi dai 500 €, te rog frumos?]</p>
<p>Ella te da los 500 € y, cuando cuentas el dinero, te das cuenta de que falta un billete de 50. [Ea îți dă cei 500 €, dar când îi numeri îți dai seama că lipsește o bancnotă de 50.] Bueno, te recuenta el dinero. Te dice que sí, que efectivamente, que la perdones. [Numără încă o dată banii. Îți spune că într-adevăr ai dreptate și îți cere să o scuzi]</p>	<p>Pues, mira, María Jesús, que veo que me faltan 50 euros. [Păi, María Jesús, uite că mi-ai dat cu 50 de euro mai puțin] Nada, no te preocupes, que no pasa nada. Que todo el mundo nos equivocamos. Así que no pasa nada. [Nu-i nimic, nu îți face probleme. Toți greșim. Așa că nu este nicio problemă.]</p>
<p>Muy bien. Sales del banco. Vas a la tienda a comprar. Llegas a la tienda. Saludas. [Foarte bine. Ieși din bancă, mergi la supermarket să-ți faci cumpărăturile.] Bueno, te dice que qué quieres. Pregúntale a cuánto están las manzanas. [Mmm, te întreabă ce vrei să cumperi. Întreabă cât costă merele.] Te dice que están a 2,5. Dile que es carísima. [Îți spune că 2,5. Spune-i că ți se pare mult.] Dice que sí pero que son muy buenas. [Spune că da, dar că sunt foarte bune.] Te pregunta si vas a llevar alguna. [Te întreabă dacă cumperi câteva.]</p>	<p>Hola. Buenos días, Abel. [Bună. Bună ziua, Abel.] ¿Abel, a cómo están las manzanas hoy? [Cât costă merele, Abel?] Pues, joder, están caras. [Păi sunt al dracului de scumpe.] Ya, ya pero tienen que ser buenísimas, vamos para estar a este precio. [Da, da, dar trebuie să fie foarte bune ca să fie la acest preț.] Bueno, pues, bueno, a ver, ponme un kilo. [Păi, da, păi, pune-mi un kilogram.]</p>
<p>Y te pone un kilo y luego vas a la charcutería. [Îți pune un kilogram. Apoi mergi la raionul de mezeluri.] Y pides... Pregunta a cuánto está el jamón. [Și ceri... Întreabă cât costă șunca]. Te dice que tiene muchos, que tiene uno de 14, y otro de 16 y otro de 25. [Îți spune că are mai multe tipuri. Unul de 14, altul de 16 și altul de 25.] Muy bien. ¿Cuánto te pongo? [Foarte bine. Cât îți pun?]</p>	<p>¿A cómo está el jamón hoy? [Cât costă șunca azi?] No, pues dame el de 14. [Nu, păi dă-mi din cea de 14.] Pues 200 g. [Păi 200 g.]</p>
<p>Pues te pone 200g, te vas a la caja, pídele que te haga la cuenta. [Îți pune 200 g, te duci la casă și vrei să plătești cumpărăturile]. Te dice que son 7,5. Te parece muy caro. Dile si ha hecho bien la cuenta.</p>	<p>Bueno, pues la cuenta o... para pagar el jamón. [Păi, nota de plată sau... vreau să plătesc șunca.] Sí, no sé, creo que no has hecho bien la cuenta porque me parece que 200 g... que es caro.</p>

<p>[Îți cere 7,5. Ți se pare mult. Întreabă dacă a făcut bine calcurile.] Te dice que sí, que marcó un 0 demás. [Îți spune că da, că a bătut un 0 în plus.]</p>	<p>[Da, nu știu, cred că nu ai făcut bine calcurile, mi se pare că 200 g... costă prea mult.] Bueno, pues nada, no te preocupes que no pasa nada, nos hemos dado cuenta y ya está. [Nu e nimic, nu îți face griji că nu se întâmplă nimic. Ne-am dat seama și nu se întâmplă nimic.]</p>
<p>Muy bien. Llegas a casa con la compra y viene... ¿tú tienes hijos? Viene tu vecino a verte y te dice, bueno, que tu hijo se puso malo y que tuvieron que llevarlo al hospital. [Foarte bine. Ajungi acasă cu cumpărăturile și vine... Ai copii? Vine vecinul tău și îți spune că l-au dus pe fiul tău la spital, pentru că i s-a făcut rău.]</p>	<p>Sí, dos. [Da, doi.] Pero, ¿qué dices? pero, ¿qué le ha pasado? ¿por qué no me habéis llamado? Pero, bueno... pero eso qué es... [Dar ce zici? Dar ce i s-a întâmplat? De ce nu m-ați sunat? Dar, dar ce e?]</p>
<p>Nada, te dice que no, que se encontró mal y que se subió a una escalera a cambiar una bombilla. Se encontró mal, se cayó y se rompió una pierna. [Nimic îți zice că nu, că s-a simțit rău și că s-a urcat pe o scară ca să schimbe becul. S-a simțit rău, a căzut și și-a rupt piciorul.]</p>	<p>Pues nada, salgo... me voy ahora mismo porque, vamos, porque me pongo, bueno, atacada. [Păi, ies... mă duc acum pentru că sunt nervoasă.]</p>
<p>Muy bien. Sales de casa y te das cuenta de que no puedes conducir porque estás muy nerviosa. Dile al vecino si te puede llevar al hospital. [Foarte bine. Ieși din casă și îți dai seama că nu poți conduce, pentru că ești foarte stresată. Spune-i vecinului dacă te poate duce la spital.]</p>	<p>Mira, por favor, me puedes llevar tú al hospital porque no puedo conducir en el estado de nervios que estoy. [Uite, poți să mă duci tu la spital, te rog frumos, pentru că nu pot să conduc în starea în care sunt.]</p>
<p>Llegas al hospital, dale las gracias al vecino. [Ajungi la spital. Mulțumește-i vecinului.]</p>	<p>Muchas gracias por haberme traído. [Mulțumesc mult pentru că m-ai adus.]</p>
<p>Te pregunta si quieres que te espere. Dile que no. [Te întreabă dacă vrei să te aștepte. Spune-i că nu.]</p>	<p>No, no me esperes porque como eso... a lo mejor cuando le ingresan... tengo que quedarme aquí más rato. Nada. Muchas gracias por haberme traído y, nada, vete tranquilo. [Nu, nu mă aștepta pentru că cum acesta... poate când îl internează... sau poate trebuie să rămân mai mult timp aici. Mulțumesc mult pentru că m-ai adus. Du-te liniștit.]</p>
<p>Muy bien. Pues llegas al hospital. Pregunta en la planta dónde está tu hijo. [Foarte bine. Ajungi la spital. Întreabă unde este fiul tău.]</p>	<p>A ver, soy la madre de Raúl y necesito saber dónde está... porque ha tenido un pequeño accidente y no estaba en casa y me ha traído un vecino ahora para saber, a ver, cómo está... y para verle. [Scuze, sunt mama lui Raúl și trebuie să știu unde este... pentru că a avut un mic accident și nu eram acasă. M-a adus un vecin acum ca să știu cum se simte... și să-l văd.]</p>
<p>Te dicen que está en la habitación 425. Pregunta dónde está. [Îți spun că este în camera 425. Întreabă unde este.]</p>	<p>Eso, ¿en qué planta está?, ¿en la zona sur, en la zona norte? ¿Dónde está para...? [Deci, la ce etaj este? Unde? În partea sudică ori nordică? Unde este pentru...?]</p>

<p>Te dice que tienes que ir por el pasillo, a la derecha, luego a la izquierda, coges el ascensor y subes a la cuarta planta y que preguntes allí. Pregúntale si has entendido bien.</p> <p>[Îți spune că trebuie să mergi pe culoar, la dreapta, apoi la stânga, trebuie să urci cu liftul până la etajul 4, iar apoi trebuie să întreb. Întreabă dacă ai înțeles bine.]</p>	<p>A ver, ¿he entendido bien? ¿Cojo el pasillo, primero a la derecha, después a la izquierda y después cojo el ascensor y pregunto en la cuarta planta?</p> <p>[Deci, am înțeles bine? Merg pe culoar, la dreapta, apoi la stânga, trebuie să urc cu liftul și întreb la etajul 4?]</p>
<p>Muy bien. Vas al ascensor, estás en la cuarta planta y te encuentras con una enfermera. Pregúntale dónde está la habitación 425.</p> <p>[Foarte bine. Urci cu liftul, ajungi la etajul 4 și te întâlnești cu o asistentă. Întreab-o unde este camera 425.]</p>	<p>Mira, por favor, ¿me puedes decir dónde está la habitación 425?</p> <p>[Uite, îmi poți spune, te rog frumos, unde este camera 425?]</p>
<p>Te dice que sí, que está al fondo del pasillo, a la izquierda. Pregúntale si está allí.</p> <p>[Îți spune că da, că este la sfârșitul culoarului, la stânga. Întreabă dacă este acolo.]</p>	<p>A ver, ¿está al fondo del pasillo, a la izquierda?</p> <p>[Deci, este la capătul culoarului, la stânga?]</p>
<p>Te dice que sí. Te acercas allí, entras en la habitación y te encuentras con el niño]</p> <p>[Îți spune că da. Mergi acolo, intri în cameră și te întâlnești cu băiatul.]</p>	<p>Pero, hijo, a ver, ¿Cómo estás? ¿Tienes dolor? ¿Cómo te caíste? ¿Qué pasó para... o te encontraste mal para que te cayeras o...?</p> <p>[Dar, fiule, cum te simți? Te doare? Cum ai căzut? Ce s-a întâmplat ca să... ori te-ai simțit rău și ai căzut ori...]</p>
<p>Te dice que sí, que, bueno, se cayó, que se había encontrado mal pero que, bueno, que piensa que fue que se le bajó un poco la tensión o que se mareó al subir a la escalera y que se cayó y se rompió la pierna. Llega el médico. Pregúntale qué tal está.</p> <p>[Îți spune că da, a căzut, că s-a simțit rău și crede că a fost din cauză că avea hipotensiune sau din cauză că a amețit în timp ce urca scara, că a căzut de pe scară și și-a rupt piciorul. Vine medicul. Întreabă care este starea de sănătate a fiului.]</p>	<p>A ver, ¿qué tal está mi hijo? Ya me han dicho qué le ha hecho y tal y qué... ¿cómo está?</p> <p>[Cum se simte fiul meu?. Deja mi-au spus ce i-ați dat și... și ce... cum se simte?]</p>
<p>Te dice que está bien, que no te preocupes, que por la tarde lo mandan a casa, que lo han escayolado y que, bueno, estará tres meses con la escayola.</p> <p>[Îți spune că este bine, să nu-ți faci griji, că îl trimit acasă după-amiază, că i-au pus piciorul în ghips și că va trebui să poarte ghipsul trei luni.]</p>	<p>Bueno, pues tres meses me parece un poco excesivo, pero bueno, pero nada, a ver que todo vaya bien. Y muchas gracias por todo.</p> <p>[Bine, dar trei luni mi se pare cam mult, în sfârșit, nu-i nimic, cel mai important este ca total să iasă bine. Și vă mulțumesc pentru tot.]</p>
<p>Muy bien. Bajas a la cafetería a tomar algo y te encuentras con una antigua amiga. ¿Cómo la saludas?</p> <p>[Foarte bine. Mergi la cofeterie să îți iei ceva de băut și te întâlnești cu o veche prietenă. Cum o saluți?]</p>	<p>Hombre, Carmen, ¿qué tal? ¡Cuánto tiempo sin verte! y tal...</p> <p>[Carmen, ce faci? Cât timp a trecut de când nu ne-am văzut!]</p>
<p>Te dice que sí y te pregunta por qué andas por ahí.</p> <p>[Îți spune că da, te întreabă de ce ești pe acolo.]</p>	<p>Pues, mira, porque mi hijo pues tuvo un pequeño percance. Se ha caído y se ha roto una pierna y nada y voy a tomar algo para irnos para casa, que le van dar el alta ahora.</p>

	[Păi pentru că băiatul meu a avut un mic accident, a căzut și și-a rupt piciorul și... merg să-i cumpăr ceva de băut, pentru că plecăm acasă, că îl externează.]
Te dice que, bueno, que a ver si se recupera pronto. Que ella está ahí por su madre, que estaba mala. [Îți spune că îi dorește însănătoșire grabnică, că ea este în spital pentru că mama ei nu se simte prea bine.]	A ver, ¿qué tal está? Sabía que estaba un poco pachucha y tal... [Și cum se simte? Știam că este un pic bolnăvioară și...]
Te dice que bien, bien. Que, bueno, que anda un poco fastidiada porque cogió un catarro y ahora no lo echa... pero que está bien, que la trajo ahí a la revisión al médico y que le van a hacer más pruebas y que, en principio, bien. Llega el camarero y te pregunta qué quieres tomar. Dile a Manoli que la invitas. [Îți spune că bine, bine. Că nu simte prea bine pentru că a răcit și nu-i trece... dar că se simte bine, că a venit ca să o consulte medicul și să-i facă niște analize, dar că este bine. Vine chelnerul și te întreabă dacă vrei să bei ceva. Spune-i lui Manoli că o inviți.]	A ver, Manoli, ¿quieres tomar algo? Voy a tomar un café. ¿Te quieres tomar algo? [Manoli, vrei să bei ceva? Eu voi bea o cafea. Vrei ceva?]
Te dice que sí, que le pidas una coca-cola. [Îți spune că da, că vrea o coca-cola.]	Vale, pues mire, por favor, un café y una coca-cola. [Bine, atunci o cafea și o coca-cola.]
Te traen el café y la coca-cola. Pregúntale cuánto es. [Îți aduce cafeaua și coca-cola. Întreabă cât trebuie să plătești.]	¿Cuánto es? [Cât trebuie să plătesc?]
Son 5 euros. [5 €.]	Vale, pues se lo pago y gracias. [Poftim și mulțumesc.]
Y como estás ahí tomando el café, te llama el otro crío para preguntarte por su hermano. [În timp ce bei cafeaua, te sună celălalt băiat, ca să te întrebe cum se simte fratele lui.]	Mira, ya he estado con él, ya he hablado con el médico. Dice que ha ido todo bien, que le han puesto la escayola, que la va a tener tres meses y que nos vamos a ir para casa. Y ahora estoy aquí en la cafetería tomando un café con mi amiga Manoli, que nos hemos encontrado aquí y estoy hablando un poco con ella y ya nos vamos para casa. [Am stat cu el, am vorbit cu doctorul, spune că totul este bine, că i-au pus piciorul în ghips, că trebuie să stea cu ghipsul 3 luni și plecăm acasă. Acum beau o cafea cu prietena mea, Manoli, vorbesc un pic cu ea și apoi mergem acasă.]
Te pregunta si quieres que te vaya a buscar, que le dijo el vecino que te había llevado él al hospital. [Te întreabă dacă vrei să-ți iasă înainte, pentru că s-a întâlnit cu vecinul și i-a spus că te-a dus el la spital.]	Pues mira, sí, pues, ven a buscarnos porque así no tengo que a llamar a nadie más para que venga a buscarnos. [Păi n-ar fi rău. Așa nu mai sun pe nimeni ca să vină după noi.]
Muy bien. Despidete de él. [Foarte bine. Spune-i la revedere.]	Un beso, cariño. Hasta luego. [Un pup, dragule. La revedere.]

<p>Muy bien. Termináis el café y la coca-cola. Despidete de Manoli. Y dile que le dé recuerdos a su madre y que se mejore pronto]</p> <p>[Foarte bine. După ce ați băut cafeaua și coca-cola, spune-i lui Manoli la revedere și spune-i să o salute pe mama sa și să îi ureze însănătoșire grabnică din partea ta.]</p>	<p>Bueno, Manoli, me alegro mucho de verte eserato que hemos estado hablando y dale recuerdos a tu madre y hasta pronto.</p> <p>[Manoli, mi-a făcut plăcere să te revăd în aceste câteva momente în care am putut să vorbesc cu tine. Salut-o pe mama ta și pe curând.]</p>
<p>Muy bien. Subes a la habitación y tu hijo te dice que os podéis ir.</p> <p>[Foarte bine. Urci și fiul tău îți spune că puteți să plecați.]</p>	<p>Bueno, pues entonces, vamos, recoge tus cosas.</p> <p>[Bine, atunci strânge-ți lucrurile.]</p>

Subiecții utilizați pentru aceste corpusuri au fost selectați astfel încât să se respecte directivele proiectului menționat: femei și bărbați, cu vârste între 25 și 50 de ani, fără studii superioare³.

Deși oferă un tablou stufos de modele prozodice ale zonei care se studiază și permite compararea diferitelor varietăți ale spaniolei și ale altor limbi romanice, metodologia AMPER este insuficientă pentru descrierea prozodiei unei varietăți lingvistice dintr-o perspectivă fonologică.

Trebuie spus că această metodologie nu are în vedere variația semantică și pragmatică care supune intonația și, în mod firesc, lasă să se vadă anumite curențe la acest nivel. Ce-i drept, cu ajutorul corpusului spontan și cel semispontan se pot studia o serie din aceste fenomene, însă situația experimentală este departe de a fi cea mai adecvată, această metodologie luând în considerație într-o măsură destul de vagă contextul semantic și pragmatic.

III.2. METODOLOGIA ATLASULUI *INTERACTIVE ATLAS OF ROMANCE INTONATION*

Fixarea modelelor intonaționale nu se poate face decât prin evaluarea și observarea mai nuanțată ale altor fenomene (studiul anumitor puncte ale enunțului relaționate cu silaba tonică, cu limitele sintactice și cu distanța dintre silabele tonice, fenomene care se răsfrâng într-un fel sau altul în realizarea aliniamentului tonal din Cantabria, precum și prin comparația lor cu ceea ce se întâmplă în același timp în celelalte varietăți ale spaniolei. Mai mult decât atât, incorporarea grupului nostru de cercetare la constituirea atlasului *Interactive Atlas of Romance Intonation* se justifică, în primul rând, prin posibilitățile pe care le oferă metodologia sa. Pe de o parte, construirea unei fonologii intonaționale, iar pe de altă parte realizarea unei etichetări prozodice pentru spaniolă (Sp_ToBI), ambele considerate ca un imperativ de către noi pentru studiul prozodiei din Cantabria.

³ Trebuie să precizăm că López Bobo & Cuevas Alonso (sub tipar) au propus două grupuri de vârstă: un grup, alcătuit din vorbitori mai tineri de 40 de ani și altul, din subiecți care să depășească această vârstă.

În legătură cu metodologia acestui corpus, în ambital hispanic a fost promovată de către Pilar Prieto. Evident că în această propunere, nu sunt vizate aspectele particulare ale fiecărui dialect hispanic. De aceea, pentru Cantabria, sub influența acestui model, López Bobo și Cuevas-Alonso (2010) propun un corpus mai nuanțat, în care sunt cultivate și ancorate majoritatea particularitățile vorbirii cantabrice.

Acest atlas se bazează pe trei corpusuri: o anchetă semidirijată (vezi ancheta folosită pentru Cantabria, <http://prosodia.upf.edu/atlasentonacion/>), un *Map-task* și un video ce conține conversații spontane. Aceste corpusuri sunt gândite ca o serie de secvențe declarative, interogative, imperative, vocative, interjecții etc. care asigură prin sine înseși, realizarea unor contexte semantice și pragmatice.

Cum acest proiect nu se centreează pe aspectele sociolingvistice, firește că în definirea subiectului pentru anchete, accentul nu cade pe variabile sociale, ci pe următoarele aspecte:

- Ancheta semidirijată: femei⁴ 25–40 de ani, cu studii superioare;
- *Map-Task*: femei < 30 de ani, cu studii superioare;
- Conversație liberă: femei > 50 de ani, fără studii superioare.

Mai mult decât atât, preocupați de un studiu riguros al proeminențelor, López Bobo și Cuevas-Alonso au elaborat un nou corpus în care consoanele sunt sonore (v. Tabelul 4).

Tabelul 4. *Corpusul de consoane sonore*

	Silabă terminată în vocală (tonică)	Silabă terminată în consoană (tonică)
Primul element oxiton	El magrebí regaló el bungaló [Locuitorul din Maghreb i-a dăruit bungaloul] El magrebí regala el bungaló [Locuitorul din Maghreb îi dăruiește bungaloul] El bungaló véndelo el magrebí [Bungaloul îl vindea locuitorul din Maghreb] El magrebí regaló la bombilla [Locuitorul din Maghreb i-a dăruit becul] El magrebí regaló la lámina [Locuitorul din Maghreb i-a dăruit coala] El magrebí regala la bombilla [Locuitorul din Maghreb îi dăruiește becul] El magrebí regala la lámina [Locuitorul din Maghreb îi dăruiește coala]	El ganador regaló el galardón [Câștigătorul i-a dăruit premiul] El ganador regala el galardón [Câștigătorul îi dăruiește premiul] El galardón dáballo el ganador [Premiul l-a dat câștigătorul] El ganador regaló el revólver [Câștigătorul i-a dăruit revolverul] El ganador regala el revólver [Câștigătorul îi dăruiește revolverul]

⁴ S-au ales femei pentru că se presupune că intonația este mai stabilă în cazul femeilor.

	<p>Al magrebí véndele la bombilla [Locuitorului din Maghreb îi vinde becul] Al magrebí véndele la lámína [Locuitorului din Maghreb îi vinde coala]</p>	<p>El ganador regala la lámpara [Câștigătorul îi dăruiește veioza] El galardón dábalo el domingo [Premiul îl dădea duminică] El galardón dábalo el árbitro [Premiul îl dădea arbitrul]</p>
Primul element paroxiton	<p>La niñera regaló el organdí [Cea care îngrijește de copii i-a dăruit organdiul] La niñera regala el organdí [Cea care îngrijește de copii îi dăruiește organdiul] La niñera véndelo al magrebí [Cea care îngrijește de copii îl vinde locuitorului din Maghreb] La niñera regaló la bombilla [Cea care îngrijește de copii i-a dăruit becul] La niñera regaló la lámína [Cea care îngrijește de copii i-a dăruit coala] La niñera regala la bombilla [Cea care îngrijește de copii îi dăruiește becul] La niñera regala la lámína [Cea care îngrijește de copii îi dăruiește coala] La niñera véndele la bombilla [Cea care îngrijește de copii îi vinde becul] La niñera véndele la lámína [Cea care îngrijește de copii îi vinde coala]</p>	<p>El revólver adornó el velador [Revolverul a adornat candelabrul] El revólver adorna el velador [Revolverul adornează candelabrul] El revólver véndelo al velador [Revolverul îl vinde paznicului] El revólver adornó el balandro [Revolverul a adornat goeleta] El revólver adornó la lámpara [Revolverul a adornat veioza] El revólver adorna el balandro [Revolverul adornează goeleta] El revólver adorna la lámpara [Revolverul adornează veioza] El revólver véndelo el domingo [Revolverul îl vinde duminică] El revólver véndelo el árbitro [Revolverul îl vinde arbitrul]</p>
Primul element proparoxiton	<p>El bigamo regaló el bungaló [Bigamul a dăruit bungaloul] El bigamo regala el bungaló [Bigamul dăruiește bungaloul] El bigamo véndelo el bungaló [Bigamul vinde bungaloul] El bigamo regaló la bombilla [Bigamul a dăruit becul]</p>	<p>El bárbaro regaló el velador [Barbarul a dăruit candelabrul] El bárbaro regala el velador [Barbarul dăruiește candelabrul] Al bárbaro véndelo el vengador</p>

	El bigamo regaló la lámina [Bigamul a dăruit coala] El bigamo regala la bombilla [Bigamul dăruiește becul] El bigamo regala la lámina [Bigamul dăruiește coala] Al bigamo véndele la bombilla [Bigamului îi vinde becul] Al bigamo véndele la lámina [Bigamului îi vinde coala]	[Pe barbar îl vinde cel care se răzbună] El bárbaro regaló el balandro [Barbarul a dăruit goeleta] El bárbaro regaló la lámpara [Barbarul a dăruit veioza] El bárbaro regala el balandro [Barbarul dăruiește goeleta] El bárbaro regala la lámpara [Barbarul dăruiește veioza] Al bárbaro véndelo el domingo [Pe barbar îl vinde duminică] Al bárbaro véndele la lámpara [Barbarului îi vinde veioza]
--	--	---

IV. INTERPRETAREA DATELOR

Analiza datelor se încadrează perfect în schemele universale ale proiectelor **AMPER** și Interactive Atlas of Romance Intonation.

Mecanismul de analiză a corpusurilor obținute în cadrul proiectului **AMPER** este bazat pe rutinele de procesare ale programului **MATLAB**, dezvoltate de Antonio Romano și Albert Rilliard și remodelate de către **AMPER-Astur** în 2006 (vezi López Bobo *et al.* 2006), cu ajutorul cărora este segmentată și analizată fiecare vocală. Aceste rutine calculează într-un fișier de text (*.txt*) parametrii acustici ai acestora: durata, energia și frecvența extrase în trei puncte (începutul, mijlocul și finalul vocalei). În plus, plecând de la aceste fișiere de text, cu alte subrutine, se pot calcula mediile valorilor obținute pentru diferite secvențe.

Alte rutine oferă posibilitatea elaborării unui fișier de sunet sintetic, care permite recuperarea valorilor fiecărei analize individuale și ale mediilor. Recuperarea acestor date poate reprezenta o adevărată provocare, atât datorită posibilității identificării într-un viitor apropiat a modalității enunțului (declarativ/interogativ), cât a realizării unor teste perceptive.

Înregistrările realizate pentru *Map-Task* și pentru conversațiile libere sunt analizate cu *Praat*.

Acestor analize li se adaugă cele pe care le generează interpretarea corpusurilor obținute în cadrul celui alt proiect. Aceste date sunt, de asemenea, analizate cu *Praat*. Toate enunțurile sunt etichetate în funcție de diferite tipuri de transcriere:

- transcrierea accentelor tonale și a tonurilor de junctură;
- transcrierea ortografică pe silabe;
- transcrierea de *Break Indices*.

În ceea ce privește studiul aliniamentului tonal și al relațiilor între accent și timp, enunțurile se vor delimita și eticheta cu *Praat*, generându-se un fișier *.txt*. După obținerea datelor necesare, baza analizei, se va folosi programul statistic *SPSS* care va lucra cu 164 de variabile. Procesarea statistică implică studiul variabilelor care să conțină următoarele date:

1. Durata segmentelor;
2. Distanța temporală dintre începutul și sfârșitul silabei și vocala accentuată, precum și
  - 2.1. proeminența asociată
  - 2.2. limita sintactică subiect-verb/verb-obiect și
  - 2.3. începutul următoarei silabe tonice.
3. Traseul frecvenței fundamentale în Hz și st. dintre începutul și sfârșitul silabei și vocala accentuată din punct de vedere lexical și
  - 3.1. limitele sintactice
  - 3.2. Începutul următoarei silabe tonice și
  - 3.3. proeminența asociată acestui accent.
4. Distanța temporală dintre punctul minim și cel maxim al liniei tonale, precum și frecvența fundamentală în Hz și st./secundă.

Această modalitate de analiză prezintă interes deoarece pornește de la un studiu mai profund a prozodiei, care constă și în faptul că recurge nu doar la folosirea statisticii descriptive, ci și a celei interferențiale.

V. CONCLUZII

Studiul de față oglindește diverse direcții noi, fiind o sinteză a unor principii metodologice pentru cercetarea intonației din Cantabria. Am adus în discuție și variabilele lingvistice și extralingvistice în studiul acestui fenomen, subliniind importanța lor și necesitatea de a fi considerate mai mult decât niște elemente periferice.

Trebuie să subliniem, prin prisma aspectelor menționate mai sus, că pot exista variații diatopice și diastratice semnificative în marcarea intonației, de la un punct de anchetă la altul, determinate de coexistența a două sisteme lingvistice, care au intrat în relație unul cu altul, de gradul de instrucție al interlocutorilor etc., care au jucat un rol important în evoluția curbei melodice din această regiune.

Cele câteva observații privitoare la problemele pe care le presupune studiul intonației din Cantabria din cercetarea de față au menirea să atragă atenția asupra unei metodologii deschise încă investigației, care ar putea situa corect studiul prozodiei din Cantabria în cadrul celorlalte varietăți peninsulare și romanice.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Carrió Pastor 2005 – M.L. Carrió Pastor (coord.), *Perspectivas interdisciplinares de la lingüística aplicada*, vol. 3.
- de la Cruz Cabanillas 2001 – I. de la Cruz Cabanillas (coord.), *La lingüística aplicada a finales del siglo XX: ensayos y propuestas*, Asociación Española de Lingüística Aplicada (AESLA), vol. 2.
- Cuevas-Alonso & López Bobo 2011 – M. Cuevas-Alonso. & M.ª J. López Bobo, *Dialectos en contacto y prosodia. Análisis contrastivo de la entonación del oriente y occidente de Cantabria*, en „Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana” (RILI), vol. IX, 1 (17), p. 39–53.
- Dorta & Fernández 2007 – J. Dorta & B. Fernández (eds.). *La prosodia en el ámbito lingüístico románico*, Tenerife, La Pagina Ediciones, S.L. Universidad.
- López Bobo & Cuevas-Alonso 2010 – M.ª J. López Bobo, & M. Cuevas Alonso, 2010, *Cantabrian Spanish Intonation*, în Prieto & Roseano (2010) p. 48–85.
- López Bobo & Cuevas-Alonso sub tipar – M.ª J. López Bobo & M. Cuevas Alonso, *Estratificación sociolingüística de la entonación cántabra. La variable sexo*, în „Fonética Experimental“, Espacio Europeo de Educación Superior e Investigación.
- López Bobo *et al.* 2007 – M.ª J. Lopez Bobo, C. Múniz Cachón, L. Díaz Gómez, N. Corral Blanco, D. Brezmes Alonso y M. Alvarellos Pedrero, *Análisis y representación de la entonación. Replanteamiento metodológico en el marco del proyecto AMPER*, în Dorta & Fernández (2007), p. 17–34.
- Prieto & Roseano 2010 – P. Prieto & P. Roseano (eds.), *Transcription of intonation of the Spanish Language*, Múnich, Lincom.
- Puebla Gutiérrez 2001 – J. I. Puebla Gutiérrez, *Aproximación sociolingüística a la entonación pejina*, în de la Cruz Cabanillas, (2001), p. 729–734.
- Puebla Gutiérrez 2002 – J. I. Puebla Gutiérrez, *Entonación descendente de la pregunta absoluta*, în Villayandre Llamazares (2002), p. 2313–2320.
- Puebla Gutiérrez 2004 – J. I. Puebla Gutiérrez, *Entonación cántabra*, „Altamira, Revista de Estudios Montañeses”, 66, p. 237–262.
- Puebla Gutiérrez 2005 – J. I. Puebla Gutiérrez, J. I., *Entonación en el Valle del Pas (Cantabria): aproximación sociolingüística*, în Carrió Pastor (2005), p. 265–274.
- Sala 1997 – M. Sala, *Limbi în contact*, București, Editura Enciclopedică.
- Villayandre Llamazares 2002 – M. Villayandre Llamazares (coord.) *Actas del V Congreso de Lingüística General*, León 5–8 de marzo de 2002, Vol. 3, Arco/Libros.

VARIETIES OF PROSODIC TRANSITION: METHODOLOGICAL DIFFICULTIES AND CHALLENGES. THE SPANISH OF CANTABRIA

ABSTRACT

This paper is meant as a source of information concerning the intonation research and methodology of Cantabria, a complex dialectal area of Spanish language. The great variability (phonetic and phonological) that the intonation offers due to pragmatic variables makes difficult to draw relevant conclusions without a previous sociophonetic/phonological approach. In this sense, it is

important to establish the correlations between form and function, to determine the general intonation patterns and configurations and to detect the cases which show variability due to the linguistic contact, dialectal accommodation, convergence and divergence phenomena, etc. Given this perspective, our aim is to trace the paths to such a methodology.

Universidad de Vigo, Facultad de Ciencias de la
Educación y del Deporte, Departamento de Lengua
Española, Pontevedra, España

Universidad de Oviedo, Facultad
de Filosofía y Letras, Área de Lengua
Española, Oviedo, España